ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administrajca: Aleje Marcinkowskiego nr. 7, dom ogrodowy, telefon nr. 25-95. Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 grudnia 1926

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NUMER 24. Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.* **ROK 5.**

W sprawie nowej ustawy stemplowej.

W ostatnim czasie podawały tak dzienniki jak i gazety zawodowe zapowiedź wprowadzenia od 1. I. 1927 nowej ustawy stemplowej i na ziemie zachodnie Rzeczypospolitej Polskiej. Autorzy tych poszczególnych artykułów omawiali już niektóre ujemne skutki które dla kulturalnego kupiectwa jak i dla normalnego rozwoju stosunków podatkowych w Polsce ustawa ta przynieść musi.

Niniejszem podano tylko przedsmak tego, co nastąpi, a to na podstawie dowodów:

W ostatnim czasie jeden z podróżujących przyjął zamówienie u pewnego klienta w Małopolsce. Porządek wymaga, aby zamawiającemu pozostawiono kopję zlecenia co też uczyniono. Kilka dni potem wpada kontrola skarbowa do tego klienta i znajdując kopję zamówienia, spisuje obszerny protokół z powodu nieostemplowania komisji, aby potem wysłać wezwanie płatnicze aż na zł. 4.20 choć dotychczas na Wielkopolskę ustawa ta nie obowiązuje. A zatem dla zł. 4.20 kontrola 2 urzędników, protokół, wezwanie płatnicze, później pokwitowanie. Czy urzędnicy wykonujący tę pracę nie zarobiliby więcej w tym czasie przy innej czynności?

Uwzględniwszy, że każda komisja przyjęta przez podróżującego firmy poważnej jest w 3 odpisach wykonana, będą podług brzmienia nowej ustawy za 1 zlecenie i wysyłkę towaru następujące opłaty do uiszczenia:

3 kopje komisji zleceń	3	stemple
1 pokwitowanie przy doręczeniu		
2 faktury (a nawet 3)	2 (3)	„
kwoty w lokalu sprzedaży	1	„
1 dowód wpłaty dla kasy (przy systemie dowodem podług asygnatów kasowych)	1	„
1 potwierdzenie pisemne (które dla reguły się wysyła pocztą)	1	„

a zatem dla rachunku jednego 8 względnie 9-krotna opłata stemplowa. Oczywiście że drogą ustawowej przezorności lub ewentualnie przy zmianie sposobu księgowania można kilka stempli sobie oszczędzić, lecz ucierpi na tem porządek fabryki lub handlu a przedewszystkiem sposób **nie** księgowania prawidłowego jak powyżej na podstawie podkładów przyczyni się do zdemoralizowania kupiectwa i personelu i do ułatwienia defraudacji. Ministerstwo dla Handlu i Przemysłu jak i Skarbu dały już dowód, że kierują się we wszystkich poczynaniach zasadami europejskimi, należy zatem przypuszczać, że w ostatnim momencie nie dopuszczą do stosowania wschodnich zwyczajów w Polsce w ustawie stemplowej Dział 12 B i przeprowadzą zmiany usuwając nowelizacją moc obowiązującą art. 71, 73 i 74. Dla trzeźwo patrzących nie ulega wątpliwości, że ustawa żadnego zysku państwu nie przyniesie a nawet spowoduje ubytek dochodów, ponieważ handel z konieczności będzie musiał się uciekać do różnych manipulacji na sposób wschodni tj. że nie będzie prowadził ani rachunków ani kwitów a wobec braku takich dowodów będzie podatek obrotowy, który uczciwie kupiectwo i przemysł płacą, może zostać w pełni poważnie zagrożony.

Nowa ustawa miała przynieść z stempla do rachunków ca. 8.000.000 złotych, utrzymanie zaś urzędników dla kontroli pochłonie niewątpliwie tę kwotę stąd więc tylko skarb straci gdyż manipulację omijającą stempel odbije się na innych podatkach.

Okólnik Związku Fabrykantów.

SPRAWY CELNE.

Sprawy celne oraz reglementacja handlu zewnętrznego w państwach zagranicznych.

W Palestynie zostały zaprowadzone zmiany w taryfie celnej oraz reglementacji obrotu towarowego.

Nazwa towaru		Wysokość cła w Pf
Cukier	od 1 kg	1,—
Spirytus idący bezpośrednio dla celów konsumpcji	„ 1 „	4,—
Mydło	ad valorem	15 %
Glukoza	od 100 kg	30,—
Papier do opakowania	„ 100 „	20,—
Uwaga:		
Papier do opakowania pomarańczowy		bez cła
Naczynia emaljowane	„ 1 „	1.—
Bibułka do papierosów	„ 100 „	200,—
Worki (worki nowe oraz worki używ. są clone jednakowo)	„ 1 „	0.50
Naczynia emaljowane	„ 1 „	1.—
Biżuterja fałszywa imitacje wszelkie	ad valorem	15 %
Instrumenty muzyczne	„ „	15 %
Meble wszelkie	„ „	15 %
Wyroby jedwabne (całkowite)	„ „	15 %
Wyroby zaw. do 50% jedwabiu	„ „	15 %
Parasole i parasolki	„ „	15 %
Zabawki	„ „	15 %

Wszelkie artykuły, które nie są wymienione w taryfie celnej, opłacają cło w wysokości 12 procent od wartości.

Następujące ważniejsze artykuły są wolne od cła przy przywozie: Maszyny i narzędzia rolnicze, jak też ich części, art. potrzebne dla celów meljoracyjnych, motory i ich części, maszyny elektryczne i parowe (z wyjątk. lokomotyw i lokomobil), pompy pożarnicze, książki drukowane, oprawne i nieoprawne, gazety, barwniki anilinowe, indygo etc.

W Portugalji zaprowadzono zmiany w taryfie celnej przywozowej i wywozowej.

Poz. Tar. celnej	Nazwa towaru	Cło maksymalne	Cło minimalne
415	Kołnierzyki i mankiety	3.20	1.60
510 A	Żelatyna do celów konsumpcji	0.42	0.14
512	Tłuszcze jadalne, niewymienione specjalnie	0.45	0.15
589 A	Bagry ad valorem	2%	1%

Powyższe rozporządzenie wprowadza również szereg zmian w taryfie celnej wywozowej (obowiązującej na mocy rozporządzenia z dnia 13 listopada 1925 (a mianowicie (w eskudach od tonny).

W sprawie ulg celnych.

Wobec Ministerstwa Przemysłu i Handlu poruszyliśmy sprawę stosowania ulg celnych na maszyny w kraju niewyrabiane według nowego rozporządzenia w tym kierunku, aby te ulgi były stosowane co do wszystkich spraw wniesionych przed dniem wejścia w życie powyższego rozporządzenia, bez względu na to, czy maszyny te zostały przed tym terminem sprowadzone do kraju i poddane ocleniu, czy też nie. P. Minister Przemysłu i Handlu przyrzekł wglądnąć w tę sprawę, zdaje się jednakowoż, że przeforsowanie naszego stanowiska będzie trudne.

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Wykaz dopuszczalnych braków w fakturze przy pisemnem zgłoszeniu do odprawy celnej uzupełnia rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10. 11. 26 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 115 poz. 668).

Reorganizację urzędów skarbowych na terenie Bydgoszczy ustala rozp. Ministra Skarbu z dnia 5. 11. 26 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 114 poz. 664).

Zmiany do przepisów o budowie i ruchu na kolejach w dyrekcjach w Poznaniu, Gdańsku i Katowicach wprowadza rozp. z dnia 23. 10. 26 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 116 poz. 673).

Zmiany do taryf kolei normalnotorowych, wprowadzają rozp. Min. Komunikacji z dnia 12. 11. i 18. 11. 1926 r. wydane w porozumieniu z Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych (Dz. Ust. R. P. nr. 116 poz. 674 i 675).

EKSPORT.

Eksportować można:

do Palestyny (Haifa) następujące artykuły: tekstylja tańszych gatunków, koce bawełniane lub półwełniane, cement, żelazo sztabowe etc.

do Kermanshah (Persja) wyroby tekstylne.

Do Szwajcarji skóry cielęce w stanie surowym i solonym.

Do Szanghaju (Chiny) różne wyroby.

Do Persji wyroby srebrne, fajanse, lampy, maszyny do szycia, wyroby blaszane, emaljowane, atrykuły luksusowe, towary norymberskie oraz włókiennicze, jak kołdry, obrusy itp.

Wszelkich bliższych informacyj udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego, Wydział Zagraniczny, Poznań, Głogowska 42.

Donosimy niniejszem, iż firma M. Embricos & Co, Galatz w Rumunji, organizuje oddział Consignacyjny dla towarów importowych przez Rumunję, firma powołuje się na swoją czynność, wyrobione stosunki i zwraca na to, że usługi oddane przez nią będą niewątppliwie pożyteczne dla tutejszych firm eksportowych. Adres M. Embricos & Co, Galatz (Rumunja).

SPRAWY TARYF TOWAROWYCH.

Rewizja taryf towarowywych. (Ważne!)

Na posiedzeniu Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej w dniu 30 listopada 1926 r. była rozpatrywaną sprawa zapowiedzianej przez Ministerstwo Komunikacji rewizji taryf towarowych. Rewizja ta ma polegać nietylko na rewizji klasyfikacji pojedyńczych grup towarów, ale ma się również odnosić do nomenklatury. Za podstawę ma zaś służyć statystyka przewozowa za r. 1925 i własne koszty przewozu, które są gotowe za r. 1924, a są w opracowaniu za r. 1925.

O ile Pan Minister Przemysłu i Handlu zgodzi się, obejmie kierownictwo całej pracy na życzenie Pana Ministra Komunikacji p. Chodkiewicz, przewodniczący Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej. P. Chodkiewicz wyjawił też 30 listopada b. r. program pracy. A więc z ramienia Komitetu Taryfowego będzie wybrana stała Komisja, w której będą zastąpione interesy rolnictwa, różnych gałęzi przemysłu i poszczególnych dzielnic. Członkowie Komisji rozbiorą pomiędzy siebie referaty dla poszczególnych grup towarów. O zdanie będą zapytywane pojedyńcze zarządy stacji ze względu na lokalne potrzeby, a następnie Dyrekcje Kolejowe, które wydadzą swoją opinję przy wpsółudziale ekspertów z różnych kół gospodarczych. Opinje stacji, Dyrekcyj Kolejowych i ewentualnych znawców otrzymają odnośni referenci, o których była mowa wyżej, celem zbadania i przedstawienia wniosków. W razie potrzeby będą do obrad komisyjnych zapraszani ekonomiści. Komisja ma prawo kooptacji. Ostateczne wnioski Komisji będą przedłożone do aprobaty pełnemu Komitetowi Taryfowemu. W skład tej przyszłej Komisji weszli pp.: Bilczewski, Gościcki, Kociałkiewicz, Krzyżanowski, Raszczyński, Rychłowski, Tenner, dr. Unger, inż. Zborowski, zastępca Izby Przemysłowej z Grudziądza zastępca Górnośląskiego Związku Przemysłowców Górniczo-Hutniczych.

Podając powyższe do wiadomości, donosimy, że w swoim czasie będzie zwołana w tej sprawie ankieta w łonie naszego Związku. Na razie zaś prosimy wszystkich Członków o nadsyłanie do Związku swoich cennych umotywowanych uwag i życzeń w sprawie obecnie obowiązujących taryf. Termin do nadsyłania odnośnych pism ustanawiamy do 30 grudnia b. r.

SPRAWY WEKSLOWE.

Nowe przepisy o opłatach od weksli.

Nowa ustawa o opłatach stemplowych, która wejdzie w życie dnia 1 stycznia 1927 r., uchyla dotychczasowe przepisy o stemplach i należytościach w sprawach wekslowych, wprowadzając w ich miejsce postanowienia znacznie liberalniejsze i bardziej dostosowane do potrzeb obrotu gospodarczego. Ze względu na dość znaczne zmiany w stosunku do dotychczasowego stanu rzeczy zasługują postanowienia wekslowe nowej ustawy na bliższą uwagę. Opłata stemplowa wynosić będzie: a) przy sumie wekslowej do 50 zł — 20 gr, b) od każdych pełnych lub zaczętych dalszych 100 zł poniżej 1.000 zł — 30 gr, c) powyżej 1.000 zł od każdego pełnego lub zaczętego 1.000 — 3 zł.

Bardzo ważnem jest, że bez względu na to, kiedy przypada termin płatności weksla, należy uiścić zawsze tylko pojedyńczą opłatę. Tem samem odpada też obowiązek ponownego uiszczenia opłaty w razie nie przedstawienia weksla do zapłaty z upływem 3 miesięcy od daty wystawienia i w razie prolongaty weksla. Weksel in blanco opłacać się będzie tak jak każdy inny weksel, pod warunkiem jedynie, by nie wpisano później sumy wyższej od tej, która odpowiada uiszczonej opłacie. Weksle wystawione zagranicą winny być opłacone tak,, jak weksle krajowe: 1. gdy miejsce płatności znajduje się w Polsce, 2. gdy weksel opiewa na walutę polską, 3. gdy w Polsce następuje zapłata, 4. gdy skargę z weksla wniesiono do sądu polskiego. Dotychczasowe postanowienie, że weksle wystawione i płatne zagranicą, a wysłane do kraju, podlegają połowie opłaty, zostało uchylone. Opłatę od weksli zagranicznych uiścić należy w ciągu tygodnia (a nie jak dotychczas 8 dni) od dnia wprowadzenia weksla do Polski.

INFORMACJE.

Zwolnienie dłużnika w razie uiszczenia długu za pośrednictwem banku, który zatrzymał wpłaconą kwotę. Firma X., która winna była firmie Y. pewną sumę z tytułu należności za towar, wpłaciła sumę tę do Banku Polskiego z poleceniem przekazania jej Bankowi Mazowieckiemu na rachunek firmy Y. Jednakże Bank Polski sumy tej nie przekazał, lecz zatrzymał ją, zarachowując takową na poczet należności swoich od Banku Mazowieckiego. W międzyczasie ten ostatni Bank stał się niewypłacalnym.

W tym stanie rzeczy Firma Y. wystąpiła przeciwko firmie X o zasądzenie należności za towar. Sąd Okręgowy w Warszawie po przypozwaniu obydwuch zainteresowanych banków powództwo zasądził, wychodząc z zasady, że w tym wypadku dłużnik nie jest zwolniony wobec swego wierzyciela.

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Nr. 50/26) całkowicie podzielił stanowisko sądu I instancji i stwierdził, że w podobnym wypadku dłużnik nie tylko nie jest zwolniony wobec swego wierzyciela, ale nawet nie ma znaczenia okoliczność, że dłużnik w następstwie ustąpił wierzycielowi swoją pretensję do Banku, któremu pieniądze wpłacił, jeżeli wierzyciel przyjmując cesję, nie zwolnił wyraźnie dłużnika od odpowiedzialności.

Przerachowanie należności jeżeli w samej umowie strony ustanowi łyjednostkę obliczeniową.

Pełny komplet Izby V (dla spraw b. zaboru pruskiego) Sądu Najwyższego (Nr. C. 298/25) orzekł, że jeżeli co do przerachowania należności, przewidzianej w umowie, zawartej w okresie markowym, strony same ustanowiły jednostkę obliczeniową) w danym razie — wartość żyta) to do przerachowania da-

nej należności na złote można stosować tylko ten umówiony przez strony współczynnik, a nie przepisy rozporządzenia o przerachowanie należności od charakteru należności prywatno-prawnych z dn. 14 maja 1924 r. niezależnie od charakteru należności i sposobu przerachowania, przewidzianego we wspomnianem rozporządzeniu. Skoro zatem w omawianym wypadku — strony w kontrakcie kupna — sprzedaży same ustanowiły jednostkę obliczeniową w postaci pewnej ilości centnarów metrycznych żyta, to obowiązkiem nabywcy jest zapłacenie tej ilości żyta w walucie krajowej. Ponadto, ponieważ umowa ma charakter dwustronny, przeto powodowi nie może też być udzielona żadna zwłoka.

Oznaczenie terminu przyjęcia w ofercie. Izba V (dla spraw b. zaboru pruskiego) Sądu Najwyższego stwierdziła, że jeżeli strona przy złożeniu oferty zastrzega, że oferta jest związana do pewnego czasu, to wnioskować można, że wyrażenie owego terminu nie miało nic innego na celu, jak tylko wyrażenie ze strony referenta woli, aby o przyjęciu oferty otrzymał do tego terminu wiadomość. Przyjęcie oferty w oznaczonym terminie nastąpić może w drodze zawiadomienia lub inaczej, tak, aby oferent powziął o tem wiadomość. I dlatego Sąd metoryczny powinien badać w każdym wypadku, czy właśnie wolą oferenta, nie było, aby nie chwila zadokumentowania przyjęcia oferty, jak to zazwyczaj bywa, lecz chwila uzyskania wiadomości o przyjęciu oferty decydowała o przyjściu umowy do skutku.

Stopa procentowa kar za zwłokę.

Ponieważ w roku bieżącym stopa procentowa kar za zwłokę była różną w rozmaitych miesiącach, podajemy poniżej zestawienie tej stopy według miesięcy rb.: od 1 stycznia do 30 czerwca — 4 proc. mies., od 1 lipca do 15 lipca — 1 proc. mies., od 16 lipca do 15 sierpnia — 1,5 proc. mies, od 16 sierpnia do 30 listopada — 2 proc. mies.

Powyżej podane stopy pobierane były od podatków bieżących. Za zaległe podatki opłaca się: za czas od 1 stycznia do końca czerwca rb. — 4 proc. miesięcznie; za czas od 1 lipca do końca października rb. — 2 procent miesięcznie.

Konferencja z p. ministrem Czechowiczem.

Z konferencji, którą w tych dniach odbył nasz Delegat, możemy podać następujące interesujące szczegóły:

a) P. Minister Skarbu zgadza się na popieranie karteli w sposób, jaki jest w Niemczech, a mianowicie, że kartel popiera się nietylko dla celów eksportowych, lecz także dla racjonalizacji produkcji. Nadmieniamy, że Komisja opinjodawcza przy komitecie ekonomicznym Rady Ministrów pracuje obecnie nad projektem ustawy kartelowej.

d) Co do **podatku obrotowego,** Minister oświadczył, że prócz obniżenia tego podatku do 1% przy sprzedaży hurtowej, dalszych zmian obecnie nie uważa za możliwe. W szczególności wniosek naszego Związku pobierania podatku obrotowego od zainkasowanych sum, a nie od sprzedanych towarów, Ministerstwo Skarbu nie uważa w obecnym momencie za możliwy do przeprowadzenia ze względu na obawę, iż w dochodach Skarbu nastąpi kilkumiesięczna luka.

e) odnośnie co do **liberalnego stosowania art. 9 ustawy** o podatku przemysłowym ,a mianowicie **odpisywania podatku,** gdy egzystencja płatnika jest zagrożona, a nie jak dotąd było, na podstawie okólnika Min. Skarbu, gdy przedsiębiorstwo wchodzi w likwidację, Ministerstwo Skarbu zajmuje — wbrew naszemu wnioskowi — dalej stanowisko rygorystyczne i nie chce chwilowo wydać poleceń władzom skarbowym, by te stawiały wnioski na odpisanie podatku obrotowego, gdy egzystencja przedsiębiorstwa jest narażona na niebezpieczeństwo, lecz tylko wtedy, gdy przedsiębiorstwo się likwiduje, a podatek niema pokrycia.

Donosimy niniejszem, iż Tow. Sokól Poznań-Śródmieście urządza ekspedycję na około świata.

Koszta (ekwipunek i fabrykacja samojazdu) zamierza się pokryć przez ewentl. dobrowolne subwencje, względnie umieszczenie płatnych ogłoszeń w Jednodniówce „Ekspedycji", które rozdane będą podczas objazdu Polski.

Wyprawa wyruszy z dniem 1 marca 1927 r. Podczas tego objazdu będą dokonywane zdjęcia fotograficzne i filmowe, celem wyświetlenia ich za granicą. Poczem wyrusza wyprawa w dalszą drogę z początkiem roku 1928. Członkowie wyprawy utrzymywać się będą przez:

1. sprzedaż pocztówek,
2. wyświetlenia filmów o Polsce,
3. sprzedaż wyrobów zakopiańskich i huculskich,
4. sprzedaż albumów z fotografjami Polski,
5. wygłoszenie odczytów o Polsce i o powstaniu Wielkopolskiem w roku 1918/19,
6. ewtl. propaganda przemysłu polskiego za granicą.

Ponieważ Ekspedycja ta może być wyzyskana w celach reklamowych poszczególnych firm szczególnie w czasie objazdu Polski, zwracamy uwagę pp. członkom, ażeby zechcieli się nią zainteresować, członkowie Ekspedycji zamierzają osobiście informować firmy członków.

ZE SEKCJI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO.

Niniejszem donosimy uprzejmie, iż z okazji IV. Kongresu Międzynarodowego Medycyny i Farmacji Wojskowej, odbywającego się w Warszawie od dn. 30 maja do 4 czerwca 1927, zostanie zorganizowana wystawa międzynarodowa sanitarno-higjeniczna i odbędzie się od 30 maja do 30 czerwca 1927 w Warszawie.

Składać się będzie z następujących działów:

1. polowego wyekwipowania sanitarnego,
2. naukowo-szpitalny (lecznictwa, szpitalnictwa i statystyki),
3. chemiczno-farmaceutyczny i aptekarski,
4. przyrządów, narzędzi i przyborów lekarskich i dentystycznych,
5. urządzeń sanitarno-higjenicznych,
6. sprzętu szpitalnego i aptecznego.

Program szczegółowy i warunki zakomunikujemy później.

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego 7, dom ogrod. — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.